

Column Allard Bruinshoofd

Zuid-Europa als rolmodel voor Frankrijk

Ik kom steeds vaker mensen tegen die het helemaal hebben gehad met Zuid-Europa. Bijna retorisch vragen ze mij dan wat we toch in vredesnaam met dat deel van Europa aan moeten. Dat kan toch nooit meer goed komen? En afzinken in de Middellandse Zee is ook al geen optie. Hoewel ik mezelf in normale omstandigheden al niet zou omschrijven als een notoire zwartkijker, zijn dit toch wel momenten dat ik me een ras optimist voel. Want er gebeurt naar mijn beleving enorm veel in Zuid-Europa en ik ben er stellig van overtuigd dat de betreffende landen veel sterker uit deze crisis gaan komen.

Bezuinigingen en hervormingen

Er worden in de eerste plaats enorme bezuinigingsinspanningen verricht. En natuurlijk zijn die op korte termijn schadelijk voor de economische activiteit. Maar daarnaast zie ik ook dat in Griekenland en Portugal (onder hun respectievelijke IMF-programma's) en in Spanje (onder druk van de financiële markten) grote hoeveelheden structurele hervormingen worden doorgevoerd. Alleen Italië weet zich (voorlopig) aan die trend te onttrekken. En natuurlijk is het makkelijk om snel veel progressie te maken als jarenlang de pijnlijke ingrepen uit de weg bent gegaan. Maar dat doet niets af aan het gegeven dat er nu wel veel progressie wordt geboekt.

Stappen vooruit in het ondernemersklimaat

En die progressie wordt ook al zichtbaar. Portugal heeft al een aantal kwartalen op rij dikke voldoende scores op het rapport gekregen van de Troika (IMF, Europese Commissie en de ECB). En Griekenland steeg onlangs op de ranglijst Doing Business van de Wereldbank naar de 78e plaats (uit 185 landen), ten opzichte van de 109e plaats een paar jaar geleden. En natuurlijk bivakkeert Griekenland daar nog steeds in de buurt van landen als Brunei en Mongolië. En natuurlijk is die ranglijst enkel op basis van de vastgelegde regels samengesteld. Georgië staat er 16e bijvoorbeeld, maar de corruptie(-perceptie) maakt het allerminst tot een land waar het feitelijk makkelijk zaken doen is. In elk geval niet zoals wij Nederlanders dat graag doen. Maar dat doet niets af aan het feit dat men in korte tijd flinke verstevigingen in het institutionele raamwerk heeft aangebracht.

Zuid-Europees groeidividend

En die voortgang gaat uiteindelijk ook extra economische activiteit opleveren. Het IMF becijferde onlangs dat de structurele hervormingen in Zuid-Europa in de eerste vijf jaar na implementatie tot 4,5% extra aan reële economische activiteit kunnen genereren. De eerste twee jaren daarvan is het vooral aanpassen en nog niet volop oogsten. Die hebben we gelukkig grotendeels achter de rug. Dus de komende jaren mogen we Zuid-Europees

groeidividend verwachten. Daarbij geldt uiteraard dat dit effect voorlopig ondergesneeuwd blijft bij de voorlopig negatieve conjuncturele factoren zoals de grootschalige bezuinigingsoperaties, ernstig bekoelde sentimentniveaus en de moeizame kredietverstrekking. Onderliggend worden de economieën echter sterker en op termijn kan dat dividend volgens het IMF oplopen tot 10% aan extra Zuid-Europese activiteit. Best substantieel voor Europa als we beseffen dat Zuid-Europa ongeveer een derde van de eurozone economie vormt. En natuurlijk zijn dit slechts resultaten op basis van modelexercities, waarvan we enkel zeker weten dat ze het exacte antwoord niet geven.

Frankrijk voelt hete Zuid-Europese adem in de nek

Maar dan trek ik mijn troefkaart. Want wat verklaart dan dat Franse ondernemers zó nerveus worden over het verlies aan concurrentiekracht ten opzichte van het zichzelf snel hervormende Zuid-Europa, dat de CEO's van de 98 grootste ondernemingen in een Franse krant ingrijpende voorstellen doen voor structurele hervormingen die Frankrijk een 'concurrentieschok' moeten geven? Als het de Fransen in beweging krijgt om te hervormen, is er in Zuid-Europa duidelijk meer aan het gebeuren dan enkel gegoochel met modelsimulaties en ranglijstjes. De Fransen doen voor niets minder dan voor een fait accompli afstand van de befaamde Franse slag.

Publicatiedatum 07-11-2012